

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2310

av Jan-Olof Larsson (S)

Undernäring bland äldre

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ge Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga frågan om undernäring inom vården och omsorgen i Sverige i dag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Välfärden i Sverige är generellt sett väldigt hög men trots det lever många gamla och sjuka människor med undernäring. Det kan bero på att de får för lite eller för dålig mat eller en minskad förmåga hos kroppen att tillgodogöra sig näringen i kosten. Effekterna av undernäring är många. Förutom det mänskliga lidandet som det innebär så är det också en stor kostnad för samhället. Vissa menar på att kostnaden för undervikt till och med kan överskrida den för övervikt.

Orsakerna till undernäring bland äldre kan vara många; minskad aptit i takt med åldrande, medicinsk behandling som leder till den minskade aptiten, sjukdomar (som t.ex. demens) eller depression och nedstämdhet. Det finns även forskning som visar på att det finns samband mellan god nutritionsstatus och bevarad kognition. Att arbeta med att förebygga undernäring har alltså en direkt koppling till livskvaliteten hos äldre, såväl den fysiska som den psykiska.

Men mat och nutrition är ytterst en fråga om patientsäkerhet och den måste därför ses som en del i av en medicinsk behandling hos en patient eller brukare. Bra kost, och vid behov även avancerad medicinsk nutrition, är också en förutsättning för god återhämtning efter sjukdom eller operation. Det kan dessutom förkorta själva rehabiliteringstiden samtidigt som risken för följsjukdomar och komplikationer minskar.

Problemet i Sverige idag är att vi inte vet hur många som lider av undernäring. År 2000 skrev Socialstyrelsen i rapporten "Näring för god vård och omsorg" att 28 procent av patienterna inom hälso- och sjukvården var undernärda. Socialstyrelsen fastslog också att problemet sällan uppmärksammas och det ofta saknas rutiner, kunskap och vårdprogram i sjukvården och omsorgen för att komma tillrätta med ett undernärt tillstånd. Detta var för femton år sedan.

Den 1 januari 2015 trädde Socialstyrelsens nya föreskrifter i kraft, "SOSFS 2014:10 Förebyggande av och behandling vid undernäring". I dessa ställs krav på att alla vårdgivare har ett ansvar för att förebygga undernäring. Men mot bakgrund av att vi inte vet hur många patienter, brukare och äldre som berörs är det svårt att följa utvecklingen och implementeringen av de nya föreskrifterna. Därför bör regeringen se över möjligheterna att ge Socialstyrelsen ett nytt uppdrag om att kartlägga undernäringens omfattning i Sverige inom vård och omsorg.

Jan-Olof Larsson (S)